

کتاب طیب

اون بش کونده بر نشر اولنور دینی ، علمی مجموعه اسلامیه در

صاحب و مدیر مسئول

ابو العلا زین العابدین

تاریخ تأسیسی

۱۳۳۰

عدد : ۶ ۲۶ رجب سنه ۱۳۳۰ پنجشنبه ۲۸ حزیران ۱۳۲۸ برنجی جلد

قانون طور بر ایسه یا ملتزم بر قانون و یا قانونمزد بر ملت کبی بر نتیجه غربیه قارشو سنده بولنورز که هرایکسینک دم جمعیات بشریه نک احوال زوجیه می اوزرنده تأثیری ، دهها طوغریبی عکس تأثیری چیرکین و وخیم اولور . ایشه هرملکتده بیکارجه احتیاجات بشریه نک تضییقه ساحه وجوده کلن مشروطیت وجود ملتک الاوافق التوافق آتیه وارنجیه قدر جمله سته پوشیده خدمتی ایفا ایده بیهلجک صورته حائز الاستیقیت برلباس حالی بصورتله اخذ ایشدرکه قوانین اساسیه بو پوشیده نک آنجق اساسی دیکش برلر بر تعیین وقانون اساسی واضعاری ده آنجق بوقفطه لوده مقاصدارلق خدمتی ایفا ایده بیلرلر . بر قانون اساسی ده الفاظ وکلمات بقدر چوق اولور سه نزاع و اختلاف تحملریده اونستبد عظیم اولور . « خیر الکلام مافل ودل »

حال بویه ایکن ۳۲۵ سنه سنده کی تعدیلات انناسنده ۳۵ نجی ماده به قید ایچنده قید ایجاد ایدرک وضع ایتنه نک نه قدر معکوس نتایج تولید ایده جک بر استعداده بولندی قولا یلقه مستبان اولور . شمیدی دخی فسخی ۳۵ نجی ماده ایله تقید ایتک یکنظرده بواضاح ایلدیکمز قاعده به منافی ایسه ده انجمنمز هر شیدن اول ساحه بدقیقی اختلافی موجب اولان حالله عطف ایتکی ترجیح وبومسئله کی حکومتک تکلیفنده موجود اولان مطلقیت فسخ مسئله سته تقدیم ایشدر . زرا بر طرفدن شمیدی قانون اساسینک ۳۵ نجی ماده سنک فقره اخیره سنک مجلس جدید بر امر صریحی وارد و اوده مختلف فیه اولان مسئله حقنده مجلس جدیدک اعطای رأی ایتمی در . بومسئله طورر ایکن قانون اساسینک تعدیلی تکلیف اولنان دیکر مسائلی حقنده اعطای رأی ایتک ، قانون اساسینک استعجل عد ایتدیکی شیئی دیکر شیلرله عین درجه مستعجل فرض ایتک دیمک اولور . دیکر طرفدن هر نه قدر بتون مشروطیت قواعدی وامثال دولیه مطلقیت فسخی استلزام ایتکده ایسه ده قانون اساسیمزده بوتعدیلاتک اجراسی انجمنمز جه دها زیاده تعمیق شایان کورلدیکندن شمیدیکی حالله حکومتک بو شایان دقت تکلیفی حقنده انجمنمز لا ونم قطعی بر جواب ویرمه کی مناسب کور مشدر . آنجق وقت مساعد اولور سه بومسئله حقنده ده نقطه نظر مزی عرض ایده جکز .

حکومتک فسحه متعلق اوتوز بشنجی ماده حقنده واقع اولان تکلیف جدیدنه انتخابک اوج آی طرفنده وقوعه کله جکی تصریح ایدلش ایسه ده قانون انتخابمزده موجود

مدتلك زياده لكنه وممالك عثمانيه نك وسعته رغماً وسائط قليه سنك آزلغه ومعاملات
 انتخابيه لازم اولان سرعتي ارائه ايچون هنوز مأمورلرمرزله اهاليمزده ممارسه مقتضيه
 حاصل اولماسنه وبوده صوك انتخابات اناسنده بالتجربه ثابت اولسنه بناءً انجمنمزجه
 مدت مذكوره انتخاب واجتماعي شامل اولمق اوزره درت آيه ابلاغ اولمشدر . دها قيصه
 برمدت قانون اساسي حكمنك فعلاً عملدن سقوطي وباخود محضاً قانون اساسي به رعايت
 ايتمش اولمق ايچون قانون عادي اولان قانون انتخابده تغيرات اجرا ايدلسني انتاج ايدر .
 فسحه قارشو تأمينات قانونيه آنجق فسخي متعاقب اك مناسب برمدت ظرفنده انتخاباته
 مباشرت ايله مجلس آتيني اجتماع ايتديرمكن عبارت اولديغندن اجتماع لفظنكده بومادهيه
 وضى ترجيح اولمشدر . ديكر برتأميناتده فسخ و انتخابات نتيجهسنده اجتماع ايدمك مجلس
 جديدك آرقق مختلف فيه اولان مسئلهده رأى مطاع اولسيدر . فسخ ملتله استشاره و حاكميت
 مليه نك صراحتك بيقين طرزده تظاهري معناسيله تفسير اولنديغندن مجلس جديدك رأى
 حاكم وغالب كلمى طبيعيدير . حكومت ذاتاً بونك غايت طبيعي و ضروري اولديغني حس
 ايدرك وقانون اساسي بي زوائدن تجريد ايتك ايسيتيرك بويله بديهي و شديدي وضعه لزوم
 كورمه مش ايسده انجمنمزك اكثريتي بالعكس بوقيدك تصرينخنده برقاؤه وقانون اساسي
 ايچون برتأمينات متممه كورمش وحتى صريح برجه نك رفي او جمله نك مفهوم مخالفني
 تصرينخ معناسنه دلالت ايدمبيله چكنه ذاهب اوله رق بوقطه ده وضوح سكوت ومبهميته
 رجحاني التزام ايتمشدر . ايشته بوضورتله بين المؤلفين متفق عليه اولان برقاعده حقوقيه كه
 - حق فسخ عين مسئله ايچون بركره استعمال ايله ساقط اولور مألنده در - قانون اساسيمزده
 تأييد اولمشدر .

اوتوز بشنجي ماده نك بوضورتله تعديلي قانون اساسينك ديكر ماده لرني متأثر ايدم -
 بيله چكندن بوماده لرده تعديلات جديده ايله آهنگدار اولمبيله چك برشكله افراغ ايتك
 وقانون اساسي بي تباین وتناقض شائبه لرندن مصون قيلمق اقتضا ايلدي . بوماده لر مياننده
 اول امرده يدنجي ماده ني ذكر ايتك ضروريدير .

حقوق حضرت پادشاهي بي تعداد صدندم وضع ايدلمش اولان بو يدنجي ماده معده
 حقوق مذكوره مياننده حق فسخي دخي ذكر ايتمكده در . ۹۳ قانون اساسيمنده « ولدي -
 الاقتضا هيت مبعوثانك اعضاسي يكيدن انتخاب اولمق شرطيله فسخي » ديه حق فسخ يالكز

مجلسك انتخابی كې برقيده تقييد اوله رق ماعداسی ایچون مطلق اوله رق ذکر اولنش ایدی. ۳۲۵ سنه سنده کی تعديلات انساننده ایسه یدنجی ماده نك بوققره سی شوصورتله تقييد اولنش ایدی : « اوتوز بشنجی ماده موجبنجه مجلس مبعوثانك اوچ آی ظرفنده انتخاب اولنوب اجتماع ایتك شرطيله و عیشت اعیانك موافقتيله لدی الاقتضا فسخی . . » بو فقره لردن مستبان اولور که ۹۳ قانون اساسیسنده حکمدارلق حق فسخی ایکی صورتله استعمال ایدیوردی : یا ۳۵ نجی ماده موجبنجه بر اختلاف ظهورنده و یا هیچ اختلاف اولمدينی تقدیرده دخی اقتضا کورنجه صورت مطلقده . . . هرایی حالده فسحه قارشو تأمینات مجلسك اشبو یدنجی ماده موجبنجه انتخاب اولنسی و ۷۳ نجی ماده موجبنجه آتی آیده اجتماع ایلمی شرطندن عبارت ایدی .

۳۲۵ قانون اساسی معدلی ایسه فسحه قارشو دهام تأمینات ودها طوغریبی تقييدات وضع ایتدی . بالاده کی فقره دن مستبان اولدینی وجهله اول امرده فسخی یالکمز ۳۵ نجی ماده مفادینك ظهوری کې بر شرطه تعلق ایتدی . ثانیاً بو ۳۵ نجی ماده یهده یوقاریده ایضاح ایلدیکمز وجهله پك صبقی قیدلر وضع ایلدی . ثالثاً یدنجی ماده موجبنجه اعیانك موافقتنه لزوم کوستردی . رابعاً اوچ شرطك حصولدن صکرده حکمدارك اقتضا ایدرسه یعنی لزوم کوریرسه فسح ایدیللمك جوازی ویردی .

حکومتك صوك تکلیفی ایسه ۹۳ اساسنه رجوع ایدی . یالکمز انتخاب شرطنی ۳۵ نجی ماده یه و اجتماع شرطنی ۴۳ نجی ماده یه وضع ایتدی ایچون ۹۳ قانون اساسیسنده مندرج « اعضاسی یکیدن انتخاب اولنق شرطيله » فقره سی طی ایتدی . بو طی پك طبیعی ایدی . نتیکم انجمنمزده بو فقره نی طی ایله یوقاریده سویلديکمز وجهله ۳۵ نجی ماده یه ادخال ایتدی . آنجق حکومت ۳۵ نجی ماده یه متعلق بو صوك تکلیفنده یالکمز انتخابدن بحث ایتش ایکن انجمنمز انتخابی آری ، اجتماعی آری ماده ده ایراد ایتکی مناسب کورمیه رك اجتماع قیدینده اورایه درج ایتدی .

حکومتك تکلیف اخیری دها علمی براسه و احتیاجات فعلیه جمعیه دها الیریشلی اولغله برابر انجمنمزك بوعیثی نهدن طولانی تأجیل ایتش اولدینقی سویلديک . انجمنمز اعیانك موافقتی قیدینی قالدیرمقدهده حکومتله متفق قالدی ، و ۳۵ نجی ماده یی تعدیل ایتدکدن صکره فسخی مذکور ماده یه عطف ایتکی موافق بولدی . بناءً علیه یوقاریده ذکر ایتدیکمز

درت قیدك ایکنجیسی و دردنچیس قالدی، برنجی و صوکنجیسی قالدی. بوضورتله یدنجی مادهده فسحه متعلق فقره انجمنزجه شو شکلی آلدی: «... اوئوز بشنجی ماده موجبجه مجلس مبعوثانك لدی الاقتضا...»

انجق الیوم مرعی الاجرا اولان یدنجی ماده معدله یی یالکز فسخذن طولانی دکل، دیگر بو نقطهده یعنی تأجیل و تعطیل حقندن طولانی دخی برعلاوه ایله تعدیل ایتمک ضروری ایدی. ۹۳ قانون اساسیسنك قرق دردنچی مادهسده «ذات حضرت پادشاهی دولتجه کورینهجك لزوم اوزربنه مجلس عمومی وقتندن اول دخی اچار ومدت معینه اجتماعی ده تنقیص و یا تمدید ایدر» دیه محرر اولسنه کوره حکمدارک لدی الاقتضا حق تمدید و تنقیصی وار ایدی، یعنی مجلسك مدتی ایستدیکی اولچویه وضع ایتمک صلاحیتنه مالک ایدی. ۳۲۵ ده بواسط تعدیل اولمش ایدیسده بونقطهده دخی افراطدن تفریطه کیدمش ایدی. فی الحقیقه الیوم قوه اجرائیهك هرذلو احتیاجات مملکتنه رغماً مجلسی نه یوم معین کشادنده تأجیل و تأخیره ونهده مجلسك آچیلمسندن صکره موقت بر زمان ایچون تعطیله صلاحیتی یوقدر. کرك حکومت و کرك حکومتك فکرخی تنظیم واکال صورتیله انجمن ۹۳ قانون اساسیسی ایله ۳۲۵ تعدیلاتی آرسنده برحد متوسط تعییننه چالشدیلار، حکومت یدنجی مادهك تعدیلاتی تکلیف ایدر ایکن یالکز «ومدت اجتماعیهك تأجیلی حقوق مقدسه پادشاهیدندر» دیمکله اکتفا ایتمش ایسهده انجمنز بونقطه یی شایان تأمل و ایضاح کورمش و تأجیله تعطیل کلمسی تردیف ایله برابر تأجیل و تعطیلی مطلق صورتده ذکرندن اجتناب ایله بواچکی حتی قنید ایشدر. اساساً کچن سنه مجلس مبعوثان ایله هیئت وکلا آرسنده اختلافی موجب اولان جهتلاردن بری ده مجلسك تعطیل ایدیلوب ایدیلهمهسنه متعلق ایدی. بناء علیه مجلس جدیدك صفت حکمیتنه معروض اولهجق مسائلدن بری ده بالضروره بو اولهجنندن انجمنز بو مسئلهكده تدقیقی هرشیته تقدیم ایتمک مجبوریتنده بولمشدر. حکومت تکلیفنده «تأجیل» کلمسیله عین مقصدی مراد ایتمک ایستمش ایسهده تأجیل بر شیک اجلی حولنده آنی وقت آخره تعلیق و تأخیر معناسنه کلوب ذاتاً اجلی حلول ایتمش و بالفرض موضوع بحثمز اولان مسئلهده ذاتاً آچیلوب اجتماعاته باشلامش بر مجلس مذاکراتی موقتاً سکتهدارایتمک معناسنه کلمیه جکشدن برنجی جهت ایچون تأجیل

وایکنجی جهت ایچون تعطیل کلمه سنک استعمالی انجمن مزجه تنسیب اولندی . شوقدرکه
 یکن سنه مجلس مبعوثانده اختلافک حین ظهورنده یالکز تعطیل ذکر اولنوب تأجیل
 کلمه سنک مسکوت قلمی اختلافک یالکز تعطیل کلمه سنه انحصاری و بناءً علیه مجلس جدید
 محترمک اختلافک یالکز بوقفه سنی حسم ایتمسی و « تأجیل » حقنه متعلق مذاکراتک
 انجمن مزجه وقت آخره تعلیق و تأجیل اولمسی ایجاب ایتمز . زیرا انجمن مزجی بوایکی کله بی
 حکماً یکدیگری نک لازم غیر مفارقی عد ایلمشدر .

فی الحقیقه بر مجلسی تعطیل ایتمکده نه علت و نه حکمت وار ایسه تأجیل ایتمکده ده
 بوعلت و حکمت تماماً موجوددر . تعطیلک علای ایسه حکومتک مملکتده و مجلسده بعض
 احوال فوق العاده بی دریش ایدرک موقت بر زمان ایچون مسئولیتی بالتزید استقلال حرکاته
 دها زیاده مالکیتمدر . محیط سیاستده ظهور ایدن بعض هیجانلرک باتشوب سکونتباب
 اولسی ایچون هر مملکتده حق تعطیلک مفید بر واسطه تسکینه عد ایدلکده و بعض
 احوالده فسخ طریقته مراجعتدن حکومتی مستغنی قیلمقدهدر . حکومت بو حقی استعمال
 ایتمکله مملکتده علی الفور ظهور ایده بیان بعض ناامجل جریانلری ملتک منفعت حقیقیه سنه
 موافق بر طریقّه ادخال ایتک ایچون ده وقت بوله بیلیر . بوصورتله تعطیلک حسن تأثیری
 یالکز مجلس ملینک صرهری اوزرنده دکل بعضاده طبقات کشیفه خلق آره سنده ده مشهور
 اولور . بوقاعده نک برواسطه تضییقه اوله رق سوء استعمال اینلمسی ده وارد خاطر اوله
 بیلیر سده بوقاعده نک سوء استعمال ایدلسی احتمالی او قاعده نک کلیاً ترکیبی مستلزم اوله مانا .
 فضله اوله رق مدت تعطیلیه توقیت و تقید اولنور ، مجلس حق مراقبه سنی مشروع برطرزده
 و متین ورشید برملته لایق صورته استعمال ایدر ایسه سوء استعمال مطالعه سنی ده مهمما
 امکان برطرف اولور .

تعطیلی ایجاب ایدن بومطالعاتک تأجیلده ده تماماً وارد اولدیغنی بیانه لزوم کورمیز .
 یالکز مملکتیمزک خصوصیت حالته نظراً تأجیلک بعض احوالده بر فائده منضمه فعلیه سی ده
 موجود اولدینی ذکر ایدلک لازم کلیر . فی الحقیقه حق تعطیلی و ربوب حق تأجیلی
 ویرمدیکمز تقدیرده مجلس مبعوثان مبعاندنه اجتماع ایدر ایسه ده بعض احوال فوق العاده
 سببیه - وحق تعطیلی تصدیق ایتدیکمزه نظراً - حکومت اجتماعی متعاقب هان مجلسی
 بالفرض اوج آی تعطیل ایدر . مملکتیمز ایسه واسع و وسائط قلبیه سی درجه مطلوبیه

غیر واصل و مشاق سفریه عظیم و مصارف و کلفت سیاحت بیوک فدا کار لقلری مستلزم اولدیغندن یالکزر حق تعطیل ایله اکتفا اولنهرق حق تأجیلک دریغ اولنسی مجلس الهنه دکل بالعکس مجلس علیهنه برتدیر اولور. چونکه مبعوثر یا ملکترینه عودته ویا درسعادته قالمغه مجبور اولورلرکه هرایکی حال کندیلری ایچون شایان آرزو اولماز. تأجیل حق تصدیق اولندیغنی تقدیرده ایسه مبعوثر آنجق ۴۳ نجی مادهده اجرا ایتدیگمز تعدیلات موجبنه مدت تأجیلیه نك ختامنده درسعادته طوپلانیرلر.

انجمنمز تأجیل و تعطیل اسباب مذکورده دن طولانی قبول و مسائل سائریه تقدیمآ تعجیل ایتمکله برابر بوحقده برضابطه و قاعده آلتنه وضع ایتمشدر.

حق فسخ ایچون فصل تکرار اجتماع اولنقی و صوک سوز مجلس جدیدک اولق کبی تأمینات موجود ایسه حق تأجیل و تعطیل ایچونده مدت تعطیلیه و تأجیلیه معین اولق و فضله اوله رق مجلسک هر سنه مقنن اولان مدت اجتماعیه سنه خلل کله مک بر تأمینات کافیة قانونیه صایله بیلیر. فی الحقیقه انجمنمز حکومته تأجیل و تعطیل مجلس ایچون مقنن اولان مدت اجتماعیه سنویه نك یالکزر نصفی وریبور. شمعیکی حالده بو مدت آلتی آی اولدیغندن تأجیل و تعطیل مدت نك ده مجموعی اوج آی اولق طبیعیدر. حکومت ایستر ایسه بومدت کمالآ تأجیل، ایستر ایسه کمالآ تعطیل حسابنه یکیریر. کذلک ایستر ایسه بر قسمی تأجیل، قسم متباقیسنی تعطیل حسابنه یکیریر. بوراسی کندی حقیدر و بو حقنی ایستدیکی طرز و شکله یارچله آیره رق مجلسدن استحصال ایدر. مجلسکده بوکا مقابل حق اوج آیک صرف و استعمالندن صکره آرتق تأجیل و تعطیل اولنه سامق و فضله اوله رق همه حال هر سنه کندیسنه آلتی آی مدت اجتماع تأمین اولنمقدر.

•••

انجمنمز قانون اساسینک ۴۳ نجی ماده معدله سنده حال جدید ایله مناسبتدار اوله بیله. جک تعدیلات اجرا ایلشدر. مذکور ماده نك برنجی فقره سی اولان « مجلس عمومینک ایکی هیئت یهر سنه تشرین ثانی ابتداسنده بلا دعوة تجمع ایدر » عبارته سی حق تأجیلک ویرلمسی اوزرینه تقید اولنمش و بوجه آتی شکه افراغ ایدلشدر :

« مجلس عمومینک ایکی هیئت یهر سنه تشرین ثانی ابتداسنده و تأجیل و قوعوبولش ایسه مدت تأجیلیه نك اقتضاسنده بلا دعوة اجتماع ایدر » بوسورتله هم تأجیل قاعده سنک

تحميل ايدىكى احتياج قىلى وهمده «بلادعوة» قىدىنىڭ ايقاسىلە ھاكىت مليە حقندە تعقيب اولانن مسلكك خط اساسىى مزج وتوفيق اولغىشدر . ذاتاً بومادهنك ۳۲۵ دە انشاي تعدىلندە قبول ايدىلن اساس قوه اجرائيه وتشريعيەنك يكدىكرىنە متقابلاً ومتساوياً اجراى تأثير ايتلىرى قاعدهسىدر . «بلادعوة اجتماع ايدر» قىدىلە ھاكىت مليە وقوه تشريعيەنك قوتى اظهار وباراده سنيە كشاد ايدىلور تعبيريلەده قوه اجرائيهنك بللقابله حاز اولدىنى تأثير موازنەكارى قيد وتذكار اولغىشدر . انجمنمز بونقطه نظر دن انحراف ايتىمەكى ترجيح ايلشدر .

قورق اوچنچى مادهده مجلسك مائىس ابتداسندە باراده سنيە قاپانەجنى مصرح اولوب تأجيل وتعطيل حقنك استعمال ايدىلى وبوحقك مدت اجتماعى سنويه اولان آلتى آيه خلل كترەمامسى حسيبلە هر وقت مجلسك مائىس ابتداسندە قاپانەجنى ممكن اولەمىەجنى نظر دقتە آلەرق «مدت اجتماع التى آيدر» دىنلەكدن سكرە «وبومدتك ختامندە مجلس يە باراده سنيە قاپانير» دىنيلەرك تعريف ايتدىكمز محذور برطرف ايدلشدر .

حكومت مدت اجتماعيەنى دوت آى اولق اوزره تعيين وخرجراە وتخصيصاتە متعلق ۷۶ نجى مادهيەده اوکا كوره تعديل ايلش ايسەده بومستله دىنى قانون اساسىنك ۳۵ نجى مادهسك مستعجلاً تدقيقى امر ايتدىكى مسائلدن خارج فرض اولەرق مذاكراتى دها مستعد برزمانە تعليق اولغىش وبناء عليه سنوى مدت اجتماع كفى السابق آلتى آى اولەرق ابقا وتصريح اولغىشدر .

۴۳ نجى مادهنك صوك فقرەسى تشكىل ايدن «بوهيئتاردن برى دىكرىنك مجتمع بولغىدىنى زمانلرده منعقد اولەماز» عبارەسى حكومتك تكليفندە اثر نسيان اولەرق فصلە مسكوت عنە كچمش اولدىنى نظر اعتبارە النمش وبومستله اهميت مخصوصەسى وارستە ايضاح بولغىش اولدىغىندن انجمنك تعدىلاتندە فقرە مذكورهده اولدىنى كى محافظە اولغىشدر .

مايەدى وار

